

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Jana Ferneckého a Mgr. Aleše Sabola ve věci

žalobce: P. B., IČO: ...
sídlem X
zastoupený advokátem JUDr. Miroslavem Maškem
sídlem Karlovo náměstí 319/3, Praha 2

proti
žalované: Česká obchodní inspekce
sídlem Štěpánská 567/15, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 2. 2019, č. j. ČOI
24225/19/O100/1000/18/19/HI/Št

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 19. 2. 2019, č. j. ČOI 24225/19/O100/1000/18/19/HI/Št, **se zrušuje** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Miroslava Maška, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým bylo částečně změněno rozhodnutí Inspektorátu České obchodní inspekce pro Středočeský kraj a hl. m. Prahu (dále jen „**správní orgán I. stupně**“) ze dne 12. 11. 2018, č. j. ČOI 141180/18/1000 (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí**“). Tím byl žalobce shledán vinným ze spáchání správního deliktu podle § 24 odst. 7 písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění rozhodném (dále jen „**zákon o ochraně spotřebitele**“), kterého se měl dopustit porušením § 6 stejného zákona a konkrétně tím, že nesprávně stanovil odlišné podmínky pro poskytnutí služby pro sobě rovné subjekty bez jakéhokoliv legitimního důvodu tím, že na internetových stránkách www.galerie-narodni.cz, v části nazvané „*Aukční podmínky a dražební řád*“, v blíže nezjištěné době, minimálně v době kontroly jejich obsahu dne 17. 8. 2015, v bodě 1. „Práva a povinnosti dražitele“ uváděl mimo jiné následující informaci: *„Pokud se jedná o dražitele, který nemá trvalé bydliště na území ČR, nebo je cizincem, je tento dražitel povinen jako důkaz vážně míněného zájmu a úmyslu účastnit se dražby, řádně dražit a vydražit nabízenou/é položku/y a tuto/tyto včetně provize GN 25 řádně a včas uhradit a převzít, složit na číslo bankovního účtu u ČESKÉ SPOŘITELNY a. s. (č. ú. 3402297349/0800, IBAN CZ0800 0000 0034 0229 7349, BIC (SWIFT) GIBACZPX, jako variabilní symbol uvést ID dražitele nebo datum narození, jistina není úročení!) provozovatele dražby dražební jistinu ve výši 1.000 EUR /slovy jeden tisíc euro/, která mu bude v případě neuhrazení vydražené položky, ať již z jakéhokoli důvodu nebo bez udání důvodu, ve 14-ti denní lhůtě od vydražení započtena ze strany GN 25 jako smluvní pokuta (nárok na náhradu škody a ušlého zisku vůči dražiteli za jím zmařenou dražbu tím není dotčen) nebo od hodnoty - kupní ceny dosažené dražbou + provize GN 25 odečtena/započtena v jeho prospěch, případně mu bude po neúspěšné dražbě položky vrácena, nebo může být tato jistina použita pro úspěšnou dražbu jiné položky v následujících dražbách. S nespochybnitelným právem GN 25 na smluvní pokutu ve shora uvedené výši dražitel výslovně souhlasí, tento svůj výslovný a neodvolatelný souhlas dokládá i tím, že jistinu ve výši 1.000,- EUR ve prospěch GN 25 skládá. Toto výše uvedené ujednání se nevztahuje na dražitele, kteří v minulosti již řádně uhradili a převzali minimálně jednu vydraženou položku. Aukční síň GN 25 si vyhrazuje právo nedokončit registraci nového dražitele, který nesplní výše uvedené podmínky.“*
2. Žalovaná snížila žalobci pokutu uloženou podle § 24 odst. 12 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s § 46 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky, v rozhodném znění (dále jen „**zákon o odpovědnosti za přestupky**“) z 30 000 Kč na 25 000 Kč. Ve zbytku bylo odvolání žalobce zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí potvrzeno.

II. Napadené rozhodnutí

3. Žalovaná v napadeném rozhodnutí shrnula prvostupňové rozhodnutí a odvolací námitky žalobce, k nimž se následně vyjádřila.
4. K námitce žalobce, že je posuzované jednání promlčeno, žalovaná uvedla, že dle § 24b odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele odpovědnost za správní delikt zaniká, jestliže o něm správní orgán nezahájí řízení do dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán. Žalobce byl obviněn z toho, že porušil § 6 zákona o ochraně spotřebitele dne 17. 8. 2015, správní řízení bylo zahájeno dne 11. 8. 2017, tedy před uplynutím dvou let ode dne porušení povinnosti, resp. ode dne, kdy se o něm správní orgán dozvěděl. Podle žalované nedošlo k promlčení ani podle § 30 a 32 zákona o odpovědnosti za

přestupky. Žalobce se dle žalované nesprávně dovolává roční promlčecí lhůty podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v rozhodném znění (dále jen „**přestupkový zákon**“), neboť jednání žalobce nebylo přestupkem, ale jiným správním deliktem podle zákona o ochraně spotřebitele.

5. Žalovaná dále uvedla, že podle § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se na správní delikty ode dne nabytí účinnosti zákona hledí jako na přestupky. Dle žalované není vadou řízení, pokud správní orgán někdy jednání žalobce označoval jako přestupek a někdy jako správní delikt. Změna terminologie nemá vliv na posouzení věci.
6. Žalovaná rovněž dodala, že správní orgán I. stupně byl podle § 8 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (dále jen „**kontrolní řád**“), oprávněn požadovat po žalobci zaslání případů, kdy byla jistota požadována. Žalovaná neměla za to, že by požadavkem na předložení dokladů potřebných pro kontrolu mohlo dojít k porušení zásady zákazu sebeobviňování, neboť v opačném případě by kontrola a požadavky na součinnost postrádaly svůj smysl.
7. K námitce žalobce, že samotné ustanovení aukčních podmínek nemůže nikoho znevýhodnit, žalovaná uvedla, že z uvedení tohoto pravidla v aukčních podmínkách lze usuzovat, že bude i uplatňováno. Samotné ustanovení aukčních podmínek může být předmětem postihu. V daném případě žalobce rozlišoval mezi občany ČR, resp. osobami s trvalým bydlištěm na území ČR, a ostatními spotřebiteli (cizinci a osobami, které nemají trvalé bydliště na území ČR). Zatímco český spotřebitel jistotu skládat nemusel, cizinec nebo osoba bez trvalého bydliště v ČR jistotu ve výši 1000 EUR musela složit, aby se mohla účastnit dražby. Cíl žalobce zabránit osobám, které se účastní dražby, aby následně dražené položky nepřebíraly a neplatily, je dle žalované legitimní, ale použité prostředky nejsou přiměřené dosažení sledovaného cíle. Takového jednání se mohou dopouštět i občané ČR a osoby s trvalým pobytem v ČR. Rozdílné zacházení, kterého se žalobce dopustil, je zakázanou diskriminací ve smyslu § 6 zákona o ochraně spotřebitele, přičemž žalobce neměl pro takové zacházení ospravedlnitelné důvody. Žalobce mohl účinně předcházet maření dražeb vůči všem spotřebitelům stejně, tedy i ze strany českých spotřebitelů. Podle žalované nelze omezovat přístup občanů EU ke službám na základě jejich státní příslušnosti.
8. Za irelevantní námitku žalovaná považovala, že žalobce nikoho nenutil, aby aukční podmínky četl. Spotřebitel by měl mít možnost seznámit se s pravidly uplatňovanými prodávajícím. V podmínkách by měly být pouze informace, které jsou v souladu s platnou právní úpravou, jsou úplné, pravdivé, srozumitelné, jednoznačné. Pokud měl zájem o účast v dražbě spotřebitel, který není občanem ČR nebo nemá v ČR trvalý pobyt, mohl být z důvodu nutnosti složit jistotu odrazen od využití služeb žalobce. Neznalost českého jazyka ze strany těchto osob nemůže žalobce presumovat.
9. Dle žalované, přestože není žalobce zapsán v obchodním rejstříku, lze na něj podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele pohlížet jako na podnikatele, který spotřebiteli poskytuje služby. Službou se přitom rozumí jakákoliv podnikatelská činnost, která je určena k nabídce spotřebiteli včetně práv a závazků s touto činností souvisejících. V době spáchání správního deliktu byl žalobce provozovatelem internetových stránek a poskytoval služby provádění dražeb, proto je odpovědný za dané protiprávní jednání.
10. Žalovaná snížila pokutu uloženou správním orgánem I. stupně z 30 000 Kč na 25 000 Kč, neboť jako polehčující okolnost shledala rovněž legitimitu sledovaného cíle. Ztotožnila se se správním orgánem I. stupně, že se jednalo o první protiprávní jednání žalobce, zároveň ale také upozornila na to, že není pravdou, že by nebyl nikdo jednáním žalobce dotčen – jednak

je zde podnět a dále pak žalobce předložil komunikaci se spotřebitelem, po němž byla jistota požadována. Dle žalované nebylo třeba zabývat se majetkovými poměry žalobce, neboť s ohledem na výši pokuty a osobu žalobce nelze mít za to, že by měla pokuta rdousící efekt.

III. Žaloba

11. Žalobce v první řadě uvedl, že jeho námitky směřují jak proti prvostupňovému rozhodnutí, tak rozhodnutí napadenému, neboť žalovaná nesprávné závěry správního orgánu I. stupně potvrdila.
12. Žalobce byl přesvědčen, že jednání, které je mu vytýkáno, je promlčeno. Správní orgán I. stupně vyšel z toho, že se žalobce protiprávního jednání dopustil dne 17. 8. 2015. Je ovšem otázkou, zdali tvrzené jednání započalo dnem, kdy se sporné ustanovení v aukčních podmínkách objevilo (pak by k promlčení došlo jistě), nebo až dnem, kdy si ho správní orgán povšiml. Řízení o přestupku bylo zahájeno těsně před uplynutím dvou let, a to oznámením o zahájení řízení ze dne 11. 8. 2017. Dle žalobce jednal správní orgán I. stupně hrubě účelově, když jen formálně řízení zahájil, aby ještě stihl lhůtu, neboť poté následovalo období mnohaměsíční nečinnosti. I s odvolacím řízením věc skončila dne 20. 2. 2019, tedy cca tři a půl roku poté, co se měl žalobce dopustit protiprávního jednání. Dle žalobce měl být aplikován právní předpis pro něj nejpriznivější a tedy nejkratší jednoroční promlčecí, resp. prekluzivní lhůta.
13. Žalobce dále namítal nesprávný úřední postup správního orgánu I. stupně, který se od něj snažil pod sankcí pokuty získat důkazy o tom, že žalobce naplnil sporné ustanovení svých aukčních podmínek. K jeho tíži tak došlo k prolomení zásady zákazu sebeobviňování, což způsobuje nicotnost veškerého dalšího řízení.
14. Žalobce rovněž namítal, že pokud má někdo v aukčních či všeobecných obchodních podmínkách nějaké ustanovení, které nemusí být ve shodě s právními předpisy, neznamená to samo o sobě protiprávní jednání. K tomu dochází až při realizaci nezákonného jednání. To však žalobci nebylo kladeno za vinu. Samotné ustanovení nemůže nikoho znevýhodnit či diskriminovat. Žalobce dodal, že nikoho nenutil, aby si podmínky četl a navíc bylo ustanovení v českém jazyce, přičemž cizí státní příslušníci si tak nemohli dané ustanovení přečíst a pochopit ho.
15. Dle žalobce správní orgán I. stupně v průběhu řízení změnil kvalifikaci toho, co je žalobci vytýkáno. V oznámení o zahájení řízení mu bylo kladeno za vinu spáchání přestupku, ale prvostupňovým rozhodnutím byl shledán vinným ze spáchání správního deliktu, a to dle jiného zákonného ustanovení. Žalobce byl stíhán za přestupek podle § 6 zákona o ochraně spotřebitele, poté byl nově podle § 24 odst. 7 písm. c) stejného zákona stíhán za správní delikt. Jedná se přitom o odlišné kategorie, na které dopadají rozdílná zákonná ustanovení. Z písemnosti ze dne 15. 10. 2018 navíc vyplývá, že správní orgán postupoval podle § 93 přestupkového zákona. Celé správní řízení tedy žalobce považuje za zmatečné.
16. Žalobce tvrdil, že pro naplnění skutkové podstaty by se muselo jednat o zavinění úmyslné. Žalobce však neměl úmysl kohokoliv diskriminovat. Svým jednáním se snažil bránit opakovaným protiprávním jednáním třetích osob, které u něho dražily a následně tyto dražby mařily. Žalobce chránil své zákazníky, neboť je-li dražba zmařena, dražebníci mohou pojmout pochybnosti o pravosti a originalitě díla. Žalobce se v minulosti stal i obětí nekalosoutežního jednání, kdy konkurence jeho dražby záměrně mařila.

17. Dle žalobce je snížení uložené pokuty ze strany žalované nedostatečné. Správní orgán si měl před rozhodnutím opatřit podklady o finanční, majetkové a ekonomické situaci subjektu. Pokuta ve výši 25 000 Kč zasáhne do jeho majetkové sféry. Žalovaná se kromě uvedeného nevypořádala s další argumentací žalobce, resp. polehčujícími okolnostmi, na které poukazoval, kdy mj. tvrdil, že aukční podmínky sám ihned opravil. Předmětným ustanovením nebyl nikdo dotčen na svých právech.
18. Žalobce s ohledem na uvedené navrhnul, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalované

19. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě odkázala na napadené rozhodnutí, neboť se v něm k námitkám žalobce již vyjádřila. Žalovaná uvedla, že vysvětlila, proč není jednání žalobce promlčeno. Přestupkový zákon nemohl být aplikován, neboť se žalobce dopustil nikoliv přestupku, ale správního deliktu. Žalovaná dodala, že na jednání žalobce byla aplikována právní úprava účinná v době jeho spáchání, tedy zákon o ochraně spotřebitele, neboť pozdější úprava nebyla posouzena jako výhodnější.
20. Podle žalované není vadou řízení, pokud je protiprávní jednání, ke kterému došlo před nabytím účinnosti zákona o odpovědnosti za přestupky, po 1. 7. 2017 nazýváno „přestupkem“, ačkoliv by bylo vhodnější jej nazývat i nadále „správním deliktem“. Dle žalované rovněž nedošlo k porušení zásady sebeobviňování, správní orgán I. stupně po žalobci požadoval poskytnutí součinnosti.
21. Žalovaná dále uvedla, že již samotná informace v obchodních podmínkách, která není v souladu s právními předpisy, může představovat protiprávní jednání naplňující skutkovou podstatu některého správního deliktu. Ustanovení v aukčních podmínkách žalobce považuje žalovaná za diskriminační. Mařit dražby může rovněž občan ČR či osoba s trvalým pobytem v ČR. Dodala, že k naplnění skutkové podstaty postačuje pouhé ohrožení právem chráněného zájmu.
22. Žalovaná rovněž odmítla žalobní námitky do výše pokuty a závěrem navrhla, aby soud žalobu zamítl.

V. Replika žalobce

23. Žalobce ve svém podání ze dne 26. 1. 2021 k projednávané věci doplnil, že s ohledem na zrušení § 112 odst. 2 věta první zákona o odpovědnosti za přestupky nálezem Ústavního soudu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. 15/19 je postaveno na jisto, že odpovědnost za správní delikt zanikla, neboť řízení nebylo zahájeno do jednoho roku od okamžiku, kdy se správní orgány o tvrzeném správním deliktu dozvěděly.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal na základě skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba je **důvodná**.

25. Soud rozhodoval bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., neboť shledal níže uvedené vady řízení spojené s otázkou promlčení, resp. prekluze odpovědnosti za předmětný správní delikt.
26. V první řadě je potřeba předeslat, že prekluze či promlčení odpovědnosti za správní delikt je otázkou, kterou se správní soud musí zabývat vždy a z úřední povinnosti (např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2020, č. j. 10 As 156/2018 - 110). Kromě toho žalobce promlčení (prekluzi) výslovně i namítal.
27. Soud přitom vycházel z následující právní úpravy.
28. Podle § 24 odst. 7 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele „(p)rodávající se dopustí správního deliktu tím, že při prodeji výrobků nebo poskytování služeb poruší zákaz diskriminace spotřebitele podle § 6.“
29. Podle § 24 odst. 12 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele „(z)a správní delikt se uloží pokuta do 3 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. c) až e), odstavců 2 a 3, odstavce 7 písm. c), e), g), h), i), k), r), t), v)“.
30. Podle § 24b odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele „(o)dpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán.“ Podle § 24b odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele „(n)a odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.“
31. Podle § 30 zákona o odpovědnosti za přestupky „(p)romlčecí doba činí a) 1 rok, nebo b) 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč.“
32. Podle § 31 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky „(p)romlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku; dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán. Je-li znakem přestupku účinek, promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy takový účinek nastal.“ Podle § 31 odst. 2 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky „(p)romlčecí doba počíná běžet u trvajících přestupků dnem následujícím po dni, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu.“
33. Podle § 32 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky „(p)romlčecí doba se přerušuje a) oznámením o zahájení řízení o přestupku, b) vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným, c) vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání; přerušením promlčecí doby počíná promlčecí doba nová.“ Podle § 32 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky „(b)yla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání; jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 5 let od jeho spáchání.“
34. Podle § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky účinného do dne 25. 2. 2020 „(u)stanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“

35. V případě jednání žalobce správní orgány postupovaly podle zákona o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 30. 6. 2017, neboť správní delikt měl být spáchán „*v blíže nezjištěné době, minimálně v době kontroly jejich obsahu dne 17. 8. 2015*“, jak uvedl správní orgán I. stupně ve vymezení skutku, tedy před nabytím účinnosti nového zákona o odpovědnosti za přestupky.
36. S ohledem na hmotněprávní charakter prekluzivní lhůty (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2006, č. j. 5 Afs 68/2005 - 68) je třeba vycházet primárně z § 24b odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele, který stanoví, že odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán.
37. Soud se nicméně musel zabývat i pozdějšími změnami právní úpravy, aby posoudil, zda není pozdější úprava pro žalobce jakožto pachatele správního deliktu příznivější (k tomu viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, č. 3528/2017 Sb. NSS). Bylo proto třeba posoudit, jakou úpravu zániku odpovědnosti za správní delikt na případ žalobce aplikovat. Nelze totiž odhlédnout od toho, že s účinností od 1. 7. 2017 byla přijata nová úprava přestupkového práva.
38. Dále je třeba zmínit, že Ústavní soud nálezem ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, zrušil ustanovení § 112 odst. 2 věty první zákona o odpovědnosti za přestupky a potvrdil hmotněprávní charakter prekluzivní (promlčecí) lhůty. Nálezem ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20, pak posléze zrušil pro rozpor s čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod i zbývající část § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, což znamená, že i v případě lhůty pro zánik odpovědnosti se uplatní pravidlo použití pozdější příznivější úpravy ve smyslu § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky. Předmětné derogační nálezy Ústavního soudu by musel zdejší soud zohlednit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2003, č. j. 7 A 146/2001 - 29, č. 2/2003 Sb. NSS), pokud by dospěl k závěru, že po zrušení odstavce druhého § 112 zde existuje pro žalobce příznivější právní úprava lhůt pro zánik odpovědnosti za předmětný správní delikt.
39. Soud proto musel posoudit, zda není pozdější právní úprava týkající se zániku odpovědnosti za správní delikt obsažená v § 30 a násl. zákona o odpovědnosti za přestupky pro žalobce příznivější.
40. Podle § 30 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky by promlčecí lhůta v případě správního deliktu žalobce činila 3 roky (a počala by běžet dnem následujícím po dni spáchání správního deliktu), neboť za tento delikt bylo možné uložit pokutu až do výše 3 000 000 Kč, tedy pokutu, jejíž horní hranice činí alespoň 100 000 Kč.
41. Podle nové právní úpravy, tedy § 31 odst. 2 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky by promlčecí lhůta počala běžet (pokud by šlo o delikt trvající – viz níže) dnem následujícím po dni, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu, tedy kdy žalobce změnil sporné ustanovení v aukčních podmínkách. Dle námitek proti kontrolnímu zjištění ze dne 2. 11. 2015, které jsou obsahem správního spisu, žalobce své aukční podmínky upravil a ujednání o jistotě odstranil.
42. Pokud bude soud předpokládat, že dnem následujícím počala běžet objektivní promlčecí lhůta, uplynula by nejpozději dne 2. 11. 2020, tedy v době po vydání prvostupňového i napadeného rozhodnutí. Rovněž subjektivní tříletá lhůta by v době zahájení řízení dne 11. 8. 2017 ani v době vydání prvostupňového rozhodnutí dne 12. 11. 2018 neuplynula (těmito

okamžiky byla lhůta přerušena a počala běžet nová). Pro úplnost pak soud dodává, že tyto závěry pak dopadají i na situaci, kdyby soud vycházel z toho, že správní delikt byl spáchán dne 17. 8. 2015. I zde totiž platí, že by nedošlo k uplynutí lhůty objektivní (ta by uplynula až dne 17. 8. 2020) ani subjektivní (oznámením zahájení řízení a vydáním prvostupňového rozhodnutí by došlo k přerušení běhu subjektivní lhůty, která tak počala běžet znovu).

43. Ustanovení § 24b odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele je tak jistě pro žalobce výhodnější, neboť správní orgán I. stupně se o správním deliktu dozvěděl dříve než 2. 11. 2015 a navíc prekluzivní subjektivní lhůta činila 2 roky a nikoliv 3 roky. Objektivní prekluzivní lhůta byla stejná, tedy 5 let. Správní orgány proto správně aplikovaly § 24b odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele.
44. V projednávané věci přitom není sporné, že správní orgán I. stupně zahájil řízení o správním deliktu žalobce v rámci pětileté objektivní lhůty. Otázkou ovšem zůstává, od jakého okamžiku začala běžet subjektivní lhůta k zahájení řízení o tomto deliktu, tedy kdy se správní orgán I. stupně o něm dozvěděl.
45. Podnět ohledně možného porušení zákazu diskriminace obsahující ustanovení aukčních podmínek správní orgán I. stupně obdržel dne 15. 5. 2015. Dne 6. 8. 2015 bylo ze strany správního orgánu I. stupně učiněno místní šetření, kde mu bylo pracovníci galerie sděleno, že v případě osob nemajících občanství ČR nebo trvalé bydliště na území ČR je požadováno složení dražební jistoty. Dne 17. 8. 2015 byla zahájena kontrola internetového aukčního portálu žalobce, v rámci níž byl žalobce vyzván, aby se vyjádřil k předmětu podání, tedy k ustanovení jeho aukčních podmínek, důvodu jejich aplikace a aby zaslal kopie případů, kdy byla jistota požadována, složena a následně vyúčtována. Ve vyjádření ze dne 3. 9. 2015, které bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno dne 4. 9. 2015, a ve vyjádření ze dne 5. 10. 2015, doručené správnímu orgánu I. stupně dne 6. 10. 2015, žalobce vysvětlil důvod, proč požadoval složení jistoty ze strany cizinců. Dle protokolu o kontrole ze dne 20. 10. 2015 správní orgán I. stupně shledal porušení § 6 zákona o ochraně spotřebitele. Dne 24. 11. 2015 správní orgán I. stupně vyřídil námitky žalobce proti protokolu o kontrole a poté až dne 11. 8. 2017 zahájil řízení o správním deliktu.
46. V této souvislosti soud předesílá, že pro posouzení otázky prekluze, konkrétně okamžiku počátku běhu prekluzivní subjektivní lhůty, je třeba dostatečně vymezit samotný skutek. Soud nemohl přehlédnout, že správní orgán I. stupně a potažmo žalovaná vymezily dobu spáchání správního deliktu slovy „*v blíže nezjištěné době, minimálně v době kontroly jejich obsahu dne 17. 8. 2015*“. Z uvedeného vymezení není jasné, zda správní orgány kladly žalobci za vinu déle trvající protiprávní jednání, nebo jednání uskutečněné pouze dne 17. 8. 2015. Nejen výrok prvostupňového rozhodnutí, ale rovněž obsah správního spisu (a samotná povaha vytýkaného jednání) naznačuje, že správní orgány pracovaly s jednáním žalobce jako s trvajícím deliktem, tedy jednáním spočívajícím ve vyvolání a následném udržování protiprávního stavu (v tomto případě vložení diskriminačního ustanovení do aukčních podmínek). Podnět upozorňující na možné porušení zákona o ochraně spotřebitele obdržel správní orgán I. stupně již v květnu 2015, přičemž problematické ustanovení se nacházelo v aukčních podmínkách žalobce do listopadu 2015, kdy sám žalobce správní orgán informoval, že aukční podmínky změnil. Pokud jde o odůvodnění prvostupňového rozhodnutí správní orgán I. stupně pouze odkázal na nejasnou formulaci „*v blíže nezjištěné době, minimálně v době kontroly jejich obsahu dne 17. 8. 2015*“, přičemž uvedl, že o spáchání správního deliktu se dozvěděl v den kontroly, tedy 17. 8. 2015. V rámci rozhodování o výši pokuty ale správní orgán I. stupně konstatoval, že jako přítěžující okolnost hodnotil

existenci konkrétního spotřebitele, který byl jednáním žalobce poškozen. Takovým spotřebitelem měl být dle správního orgánu I. stupně zřejmě spotřebitel, který podal podnět upozorňující na diskriminační ustanovení aukčních podmínek, potažmo dražitel K., který měl podle emailové komunikace předložené žalobcem jistotu rovněž uhradit v období jara 2015. K oběma skutečnostem tak došlo ještě před zahájení kontroly dne 17. 8. 2015. Žalovaná se pak na str. 4 napadeného rozhodnutí k odvolací námitce stran prekluze vyjádřila tak, že je žalobce vinen z toho, že porušil § 6 zákona o ochraně spotřebitele dne 17. 8. 2015, výrok prvostupňové rozhodnutí ale nijak neupravila a ztotožnila se s výše uvedeným vymezením skutku. Rovněž při hodnocení výše uložené pokuty žalovaná dodala, že rozdílným zacházením byli někteří spotřebitelé dotčeni, neboť správní orgán I. stupně obdržel podnět od spotřebitele, který poukázal na rozdílné zacházení, a žalobce dále sám předložil komunikaci se spotřebitelem, po kterém bylo uhrazení jistoty požadováno, jelikož se nejednalo o občana ČR. Výše uvedené tedy nasvědčuje tomu, že správní orgány v rámci ukládání sankce bez dalšího vycházely i z jednání žalobce, ke kterému došlo ještě před provedením kontroly dne 17. 8. 2015.

47. S ohledem na uvedené tak není vůbec jasné, jak na jednání žalobce z pohledu doby jeho páčání nahlížely. Nejasné vymezení doby trvání skutku má přitom značný vliv na otázku prekluze, jak bude vysvětleno následovně.
48. K počátku běhu subjektivní lhůty (podle obdobných ustanovení jiných zákonů, avšak přenositelně i pro prekluzivní lhůtu podle zákona o ochraně spotřebitele) existuje konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu, potvrzená i usnesením rozšířeného senátu ze dne 18. 9. 2012, č. j. 7 Afs 14/2011 - 115, v němž rozšířený senát vysvětlil, že institut prekluzivní lhůty v sankčním řízení vnímá striktně jako nástroj bránící právní nejistotě a průtahům na straně správního orgánu. Z toho důvodu se dle rozšířeného senátu „(z)a okamžik, kdy se správní orgán po rozumu zákona ‚dozví‘ o porušení cenových předpisů, tak sluší pokládat již ten den, kdy sankcionující orgán soustředí ony poznatky, informace a důkazní prostředky, z nichž je možno na spáchání deliktu usoudit, lhotejnost, zda proběhlo jejich posouzení se závěrem o tom, že delikt byl spáchán a kým. Proto tedy žalovaným již zmiňované analýzy, srovnávání a vyhodnocování atp. probíhají v prekluzivní lhůtě již běžící, a v téže lhůtě také musí doběhnout do pravomocného výsledku také řízení o uložení sankce“. Rozšířený senát pak uzavřel, že „(n)ení rozhodující, zda v tento den již byl zpracován kontrolní protokol, ani zda tyto poznatky byly analyzovány a posouzeny se závěrem, že delikt byl spáchán a kým“. Na něj navazující rozsudek ze dne 11. 1. 2013, č. j. 7 Afs 14/2011 - 134, zdůraznil, že počátek běhu prekluzivní lhůty je třeba spojit s přezkoumatelnou objektivní skutečností, kterou však nemůže být vyhotovení protokolu, když tu přirozeně o žádnou objektivní skutečnost nejde, protože o datu vyhotovení rozhoduje správní orgán zcela volnou úvahou. „Objektivní a následně zjištělnou skutečností je však okamžik finalizace onoho souhrnu skutkových poznatků, který je potřebný k tomu, aby z nich mohl být učiněn právní závěr o tom, že k deliktu došlo. Jestliže se takové poznatky dostanou do dispozice orgánu, v jehož pravomoci je sankční řízení provést, pak je nutno mít za to, že se o deliktu správní orgán „dozvěděl“, třebaže – a tu je ovšem třeba stěžovateli přisvědčit - zpracování, hodnocení, analyzování a zejména také správní posouzení získaných poznatků vyžaduje v komplikovaných případech jistě další (často nemalé) úsilí a přirozeně i čas. Toto úsilí ale musí být vyvíjeno a tento čas musí být včítán do prekluzivní lhůty již běžící.“
49. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vycházel i z judikatury Ústavního soudu. Dle nálezu ze dne 17. 3. 2010, sp. zn. I. ÚS 947/09, je smyslem jednoroční prekluzivní subjektivní lhůty (zde pokuty podle zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy) „přiměř

správní orgán k aktivní činnosti - včetně zjišťování a prokazování, kdo je za porušení zákona odpovědný - bezprostředně od okamžiku, kdy se dozví o skutkových okolnostech v takovém rozsahu, který umožní předběžné právní zhodnocení, že došlo k porušení zákona jako takového; to platí s ohledem na ústavní princip právní jistoty a na povinnost správního orgánu rozhodnout bez zbytečných průtahů. Lhůty k rozhodnutí totiž představují v právním státě jeden z mechanismů výrazně omezujících tendence k nekontrolovatelnosti správních orgánů a průtahům v řízení před nimi. Tomu je třeba přizpůsobit i interpretaci zkoumaného ustanovení a vyvarovat se takového výkladu, který by smysl lhůty opomíjel“ (zvýraznění doplněno soudem; obdobně srov. nález Ústavního soudu ze dne 26. 8. 2010, sp. zn. III. ÚS 949/09).

50. V této souvislosti je třeba zmínit i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2013, č. j. 7 As 95/2011 - 108, v němž bylo uvedeno, že počátek běhu této lhůty nelze spojovat s posouzením spočívajícím v kvalifikovaném předběžném vyhodnocení věci, ale s možností takové předběžné vyhodnocení provést. Pro počátek běhu subjektivní prekluzivní lhůty je proto rozhodující, kdy se do dispoziční sféry správního orgánu dostane informace o možném porušení citovaného zákona, bez ohledu na to, jaké závěry poté z této informace dovodí. „Musí se však jednat o takovou informaci, z níž je alespoň v základních rysech zřejmé, v čem konkrétně má porušení zákona spočívat. Je přitom naprosto irelevantní, jaký subjekt tuto informaci správnímu orgánu poskytl.“ K uvedeným závěrům se Nejvyšší správní soud přihlásil např. také v rozsudku ze dne 15. 4. 2015, č. j. 2 As 204/2014 - 71.
51. Představený judikatorní rámec lze tedy shrnout tím způsobem, že pro počátek běhu subjektivní prekluzivní lhůty je rozhodující, kdy se do dispoziční sféry správního orgánu dostane informace o možném porušení zákona, bez ohledu na to, jaké závěry poté správní orgán z této informace dovodí. Musí se však jednat o nashromáždění takových informací, z nichž je alespoň v základních rysech zřejmé, v čem konkrétně má porušení zákona spočívat; samotné zpracování a posouzení těchto poznatků, vč. dalšího zjišťování již ovšem probíhá za běhu prekluzivní lhůty.
52. Výše uvedené je přitom aplikovatelné rovněž v případě trvajícího deliktu. I u trvajících deliktů by mělo být vycházeno z primárního účelu zakotvení subjektivních prekluzivních lhůt, kterým je přimět správní orgán k aktivní činnosti bezprostředně poté, co se dozví o skutečnostech zakládajících jeho pochybnosti a tím zabránit nežádoucímu prodlužování řízení.
53. Soud si je vědom, že se v judikatuře objevuje i opačný přístup reprezentovaný např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 74/2018 - 40, nebo ze dne 25. 2. 2016, č. j. 5 Afs 7/2011 - 799. Zmíněné rozsudky vychází ze závěru vysloveného Nejvyšším správním soudem v rozsudku č. j. 5 A 164/2002 - 44, dle něž „(p)okaždé, kdy se správní orgán dozví, že protiprávní stav je delikventem pořád udržován, tj. že stále nedošlo k ukončení trvajícího jiného správního deliktu, počne vždy běžet nová subjektivní lhůta k uložení pokuty, resp. k zahájení řízení o uložení pokuty.“ Tento závěr ale neznamená, že okamžik, kdy se správní orgán dozví o správním deliktu, není pro posouzení prekluzivní lhůty rozhodný.
54. Zdejší soud se pak přiklonil k právnímu názoru, který i ve vztahu k trvajícím deliktům přikládá důležitost konkrétnímu okamžiku, kdy se správní orgán o správním deliktu dozví, a který v rozhodovací činnosti nejen Nejvyššího správního soudu taktéž nachází uplatnění. Konkrétně je třeba zmínit rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. 7. 2019, č. j. 31 A 314/2017 - 59, a zejména na něj navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2020, č. j. 1 As 265/2019 - 41. V něm Nejvyšší správní soud označil za mylný názor, že

subjektivní prekluzivní lhůta (zde dle § 118 odst. 3 zákon o zdravotních službách) začíná běžet až od ukončení protiprávního jednání, resp. že do jeho ukončení neběží. Jasně pak konstatoval, že „závěr rozsudku č. j. 5 A 164/2002 - 44 ... vymezuje možnost zahájit řízení o dalším porušení zákonných povinností, které má svůj počátek v dalším dni trvání správního deliktu. Neznamená to tedy, že pokud stěžovatel počal s porušování svých zákonných povinností před 10 lety a tento stav udržuje dodnes, má správní orgán vázán jednoletou [pozn. soudu: v projednávaném případě by se jednalo o dvouletou lhůtu] subjektivní lhůtou k zahájení řízení takřkajíc „smůlu“. **Řízení o porušení povinností však může zahájit pouze ve vztahu k neprekludované části protiprávního jednání, tedy k části nikoliv starší jednoho roku** [pozn. soudu: v projednávaném případě by se jednalo o dobu nikoliv starší dvou let] před zahájením správního řízení. Bude-li protiprávní jednání trvat dále, může správní orgán zahájit nové správní řízení (srov. VETEŠNÍK, Pavel. § 8 [Trvající přestupek]. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 76 a v něm uvedená judikatura). Vskutku se tedy nejedná o legalizování trvajících správních deliktů (přestupků). Naopak, správní orgány mohou trvající správní delikty sankcionovat průběžně až do ukončení jejich trvání (páchání).“ (pozn. zvýraznění doplněno soudem)

55. S ohledem na výše uvedené soud dospěl k závěru, že v projednávané věci je pro běh subjektivní prekluzivní lhůty rozhodné, kdy se správní orgán o páchání deliktu dozvěděl, a to i v případě, že se o něm dozvěděl v průběhu jeho páchání (tj. bylo-li deliktní jednání ukončeno později). Tato skutečnost je důležitá pro zjištění, zda odpovědnost za správní delikt, nebo jeho část, zanikla. Jinými slovy, pokud se správní orgán dozví o trvajícím správním deliktu, běží mu od této doby prekluzivní subjektivní lhůta. Pokud by se později dozvěděl, že tento delikt stále trvá, mohl by zahájit řízení o části tohoto deliktu trvajícího ode dne dalšího zjištění.
56. V posuzované věci byly základní informace správnímu orgánu poskytnuty již na základě podnětu od spotřebitele, který upozornil na skutečnost, že je po něm jakožto po cizinci (občanovi Slovenska) vyžadována na aukčním portálu žalobce jistota, přičemž od občana ČR vyžadována není. K podnětu, který byl správnímu orgánu I. stupně doručen prostřednictvím e-mailové zprávy dne 15. 5. 2015, byla přiložena zpráva žalobce adresována tomuto spotřebiteli, v níž byl uveden výňatek sporných aukčních podmínek týkající se složení jistoty a odkaz na aukční podmínky na internetových stránkách www.galerie-narodni.cz. Již samotný podnět, který obsahuje dostatečné údaje o možném spáchání správního deliktu, může být okamžikem, kdy se správní orgán o správním deliktu dozví. Ve zmiňovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 95/2011 - 108 bylo doručení podnětu diváka, který obsahoval dostatečné údaje o pořadu, jehož odvysílání měla stěžovatelka porušit zákon (vysílací čas, program, na kterém byl odvysílán, poukaz na konkrétní vytýkané jevy) okamžikem, kdy začala běžet subjektivní prekluzivní lhůta. V nyní posuzované věci si nadto správní orgán I. stupně na místním šetření dne 6. 8. 2015 ověřil, že za účelem registrace do aukce je po osobách nemajících na území ČR trvalé bydliště, a po osobách, které nemají občanství ČR, vyžadováno složení jistoty, jak je uvedeno v podmínkách, které jsou dostupné na webovém portálu galerie-narodni.cz. To správnímu orgánu I. stupně potvrdila pracovnice galerie. Soud je proto přesvědčen, že nejpozději na základě tohoto místního šetření se správní orgán I. stupně dozvěděl o možném spáchání správního deliktu spočívajícího v porušení zásady nediskriminace spotřebitelů, tedy měl dostatek informací o možném porušení zákona.

57. Na základě kontroly provedené dne 17. 8. 2015 se správní orgán I. stupně dozvěděl pouze to, že správní delikt stále trvá. Jiné informace, nad rámec těch, které byly zjištěny již z podnětu ze dne 15. 5. 2018 a místního šetření ze dne 6. 8. 2018, správní orgán I. stupně nezískal, do správního spisu pouze založil zmíněné aukční podmínky. Správní orgán I. stupně sice v rámci kontroly ze dne 17. 8. 2015 dále požadoval po žalobci sdělení důvodů požadavku složení jistoty pouze od cizinců a zaslání kopie případů, kdy byla jistota požadována a složena, takovou činnost lze ale označit za shromažďování podkladů pro rozhodnutí, které se odehrává již v rámci běžící prekluzivní lhůty. Soud přitom nepochybně, že skutečnosti zjištěné z podnětu a místního šetření bylo potřeba následně vyhodnotit a ověřit, jakož i obstarat si další podklady pro rozhodnutí; takové ověřování a shromažďování podkladů již mělo probíhat v rámci prekluzivní lhůty; ať již v rámci kontroly nebo přímo správního řízení. Navíc, správní orgán I. stupně i žalovaná ve svých rozhodnutích samy jasně uvedly, že žalobce byl shledán vinným z ohrožovacího deliktu, tedy že postačovalo pouhé ohrožení právem chráněného zájmu. Informace o tom, zda byla jistota skutečně vyžadována, tak nebyla podkladem pro rozhodnutí žalované o spáchání správního deliktu ze strany žalobce.
58. Jinými slovy lze tedy shrnout, že den 17. 8. 2015 rozhodně nebyl prvním okamžikem, kdy se správní orgán I. stupně o (s)páchání správního deliktu ve smyslu shora předestřených judikatorních závěrů dozvěděl.
59. Pokud by tedy bylo žalobci kladeno za vinu, že se dopustil trvajících správního deliktu (čemuž vše nasvědčuje), je třeba, aby správní orgány jednoznačně specifikovaly období, po které se ho měl žalobce dopouštět (rozlišily jeho části), neboť je zjevné, že některá z těchto částí deliktu již prekludovala. Pokud by soud vycházel z toho, že žalobce byl shledán vinným z trvajících správního deliktu, tedy nikoliv z porušení § 6 zákona o ochraně spotřebitele pouze dne 17. 8. 2015, byla by situace následující. O správním deliktu se správní orgán I. stupně dozvěděl nejpozději dne 6. 8. 2015. Následným úkonem byla až kontrola ze dne 17. 8. 2015, kde se správní orgán I. stupně dozvěděl pouze to, že správní delikt stále trvá. V takovém případě měl správní orgán I. stupně zahájit řízení do dvou let ode dne 6. 8. 2015 pro tu část deliktu, která trvala právě do tohoto data, potažmo do okamžiku dvou let před zahájením řízení. Správní orgán I. stupně nicméně správní řízení zahájil až 11. 8. 2017. Odpovědnosti za část správního deliktu trvajících do dne 10. 8. 2015, o které se správní orgán I. stupně dozvěděl nejpozději dne 6. 8. 2015, by tak byla prekludovaná. Žalobce by proto s ohledem na citované závěry rozsudku kasačního soudu č. j. 1 As 265/2019 - 41 mohl být postižen pouze za jednání, kterého se dopustil až od 11. 8. 2015, neboť správní orgán I. stupně se dne 17. 8. 2015 fakticky znovu dozvěděl, že správní delikt stále trvá.
60. Vzhledem k nejasnému vymezení skutku však soud není schopen nyní tuto rozhodnou otázku jednoznačně odpovědět. Nejedná se přitom pouze o teoretickou polemiku, nýbrž o skutečnost, která má kromě posouzení prekluze jistě vliv i na výši uložené pokuty. Správní orgány by v návaznosti na ujasnění dané otázky musely vzít v potaz, že část deliktu již byla prekludována, čemuž by musela odpovídat i uložená sankce (i vzhledem k tomu, že žalobci kladly k tíži právě i poškození konkrétního spotřebitele, ke kterému mělo dojít již před 6. 8. 2015).
61. Stejně tak, pokud by správní orgány žalobce postihly za jednání, kterého se dopustil pouze dne 17. 8. 2015, tedy za fakticky jednorázové jednání (což by se ale zřejmě přičilo vlastní povaze vytýkaného jednání), zřejmě by i zde musela být uložena pokuta z povahy věci

snížena, aby odpovídala tomu, že správní orgány vidí jako problematický pouze den 17. 8. 2021 a nikoli delší (blíže neurčenou) dobu, po kterou deliktní jednání probíhalo.

62. S ohledem na uvedené proto soud musel napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušit.
63. Zrušení napadeného rozhodnutí ale není důvodem pro to, aby soud nevypořádal některé žalobní námitky, neboť jak bylo již uvedeno, obě výše naznačené situace *a priori* nebrání (části) projednání protiprávního jednání žalobce.
64. Žalobce kromě otázky prekluze namítal, že byla porušena zásada zákazu sebeobviňování, neboť byl v rámci kontroly pod hrozbou pokuty vyzván, aby poskytl údaje o tom, kdy byla jistota po cizincích skutečně požadována.
65. Je nepochybné, že zásada zákazu sebeobviňování, vyplývající např. z čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, obecně přichází v úvahu též v řízení o správních deliktech (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08). Porušení uvedené zásady však v projednávané věci zdejší soud neshledává. Skutkový stav byl zjištěn na základě důkazů, opatřených správním orgánem I. stupně, tj. obsahem internetových stránek žalobce, konkrétně jeho aukčních podmínek. Žalobce byl potrestán za porušení zásady nediskriminace stanovené v § 6 zákona o ochraně spotřebitele tím, že ve svých aukčních podmínkách požadoval po osobách, které nemají občanství ČR nebo trvalý pobyt v ČR složení jistoty.
66. Kromě toho lze odkázat na právní názor, který byl vyjádřen v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2016, č. j. 2 As 254/2016 - 39, podle něhož „(z)ákaz sebeobviňování je vykládán jako součást práva na spravedlivý proces plynoucí z čl. 6 Úmluvy a z čl. 37 odst. 1 Listiny. Ač obě ustanovení zaručující právo na spravedlivý proces hovoří o ochraně v trestním řízení, je pravdou, že se v důsledku dlouhodobé konstantní judikatury vztahují na veškerá řízení trestněprávní povahy, tj. i na správní trestání. [...] Městský soud [...] citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6As 159/2014-52, a to zejména z části, v níž tento rozsudek popisuje závěry Tribunálu a Soudního dvora Evropské unie k otázce zákazu sebeobviňování v řízeních o správních deliktech [...] se shodným výstupem, že orgán dohledu je i pod hrozbou sankce oprávněn zavázat účastníka řízení k poskytnutí potřebných informací, a to i v případě, že mohou sloužit k prokázání protiprávního jednání i vůči němu. Samotná povinnost předložení existujících dokumentů tak není sebeobviněním, neboť adresátovi povinnosti nic nebrání se v řízení hájit a zpochybnit předložené listiny či význam, který jim správní orgán přiznal. [...] pouhým vyžádáním skutkových vyjádření a již existujících listin a záznamů není stěžovatel nucen k sebeobviňování a jeho právo na spravedlivý proces zůstává zachováno.“ Kromě toho lze odkázat i na rozsudek ze dne 22. 2. 2017, č. j. 3 As 35/2016 - 41, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že „k závěru o porušení zásady zákazu sebeobviňování nemůže vést ani hrozba sankce za nedodržení povinnosti požadované informace sdělit“ (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2019, č. j. 9 As 380/2017 - 46).
67. Poskytnutí součinnosti orgánu konajícímu správní dohled, dozor či kontrolu, byť i vynucované hrozbou pokuty, spočívající k poskytnutí informací, proto není v rozporu se zákazem sebeobviňování. Opačný závěr by znamenal eliminaci kontrolní činnosti vykonávané orgány veřejné moci. Uvedenou žalobní námitku proto soud posoudil jako nedůvodnou.

68. Soud se zabýval další žalobní námitkou, dle níž pouhé ustanovení v aukčních podmínkách neznamena samo o sobě protiprávní jednání.
69. Podle § 6 zákona o ochraně spotřebitele prodávající nesmí při prodeji výrobků nebo poskytování služeb spotřebitele diskriminovat.
70. Při interpretaci § 6 zákona o ochraně spotřebitele je vycházet ze zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „**antidiskriminační zákon**“). Nejvyšší správní soud však zároveň dovodil, že je vždy třeba zohlednit regulaci zákazu diskriminace a diskriminační důvody obsažené v jiných právních předpisech než v antidiskriminačním zákoně, jakož i systematiku celého právního řádu (antidiskriminační zákon není obecným právním předpisem k zákonu o ochraně spotřebitele). Dospěl pak k tomu, že při interpretaci pojmu diskriminace je třeba vycházet z komplexního chápání tohoto pojmu a nelze se omezovat pouze na diskriminační důvody uvedené v antidiskriminačním zákoně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2017, č. j. 2 As 338/2016 - 27).
71. Na základě zjištěného skutkového stavu věci jasně vyplynulo, že žalobce provozuje na internetových stránkách www.galerie-narodni.cz aukce, přičemž pro registraci osob, které nemají státní příslušnost ČR nebo trvalé bydliště v ČR, bylo vyžadováno složení jistoty ve výši EUR 1000, na rozdíl od ostatních osob registrujících se do aukce. Uvedenou praxi potvrdila i pracovnice galerie v rámci místního šetření. Žalobce ostatně nerozporoval, že zmíněné ustanovení bylo součástí jeho aukčních podmínek a že složení jistoty po cizincích požadoval. Soud též s výhradou výše uvedeného zdůrazňuje, že žalobci nebyla kladena za vinu přímo konkrétní faktická diskriminace spotřebitele.
72. Soud se ztotožňuje se závěrem správních orgánů, že již samotné ustanovení v aukčních podmínkách působilo diskriminačně, neboť mohlo osoby, které měly povinnost složit jistotu, odradit od registrace do aukce, ať už z důvodu vytvoření nepřátelského prostředí, nebo proto, že se mohly oprávněně domnívat, že bez složení jistoty se nebudou aukce moci účastnit (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 2. 2020, č. j. 29 A 8/2018 - 38). Aukční podmínky žalobce sice sledovaly legitimní cíl (zamezení problematických praktik s převzetím a zaplacením vydraženého zboží), nicméně nejednalo se o přiměřený a potřebný prostředek pro dosažení tohoto cíle. Pokud chtěl žalobce zamezit problematickému jednání spočívajícímu v nezaplacení vydražených předmětů, mohl požadavek jistoty aplikovat vůči všem spotřebitelům, kterým poskytoval služby.
73. Vzhledem k uvedenému soud uzavírá, že již samotná existence takového opatření vyvolává mezi spotřebiteli dojem rozlišování na základě diskriminačních kritérií, neboť spotřebitelé nemohli předpokládat, že bez složení jistoty by se mohli aukce účastnit. Proto nelze aprobovat opatření diskriminačního charakteru, ani pokud by nebylo v praxi uplatňováno (ač to je možné zohlednit při stanovení sankce). Žalobce se tak mohl dopustit diskriminace osob na základě státní příslušnosti a pobytu při poskytování služeb již jen tím, že diskriminační text aukčních podmínek umístil svůj webový portál.
74. Co se týče tvrzení žalobce, že aukční podmínky byly v českém jazyce, pročez si cizí státní příslušníci nemohli dané ustanovení přečíst a pochopit ho, pokládá ho soud za zcela irrelevantní. Žalobce nemůže předpokládat, že žádní cizí státní příslušníci nehovoří českým jazykem (z podnětu slovenského spotřebitele je ostatně zřejmé, že tomu tak není).

75. Stejně tak není důvodná námitka, dle níž žalobce neměl úmysl kohokoliv diskriminovat. Při dokazování diskriminace není významný úmysl osoby, která vyčleňování provádí, nýbrž pouze skutečnost, zda došlo k diskriminaci z některého ze zakázaných důvodů. K prokázání diskriminace tedy není zapotřebí prokázat diskriminační úmysl či jakoukoli podobu zavinění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2018, č. j. 7 As 190/2017 - 18 a tam odkazovanou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva).
76. Ani tvrzenou zmatečnost řízení zdejší soud neshledal. Přestože byl delikt žalobce v průběhu řízení někdy označován dle starší terminologie jako správní delikt a někdy dle nové terminologie jako přestupek, nemění to nic na tom, že se výše uvedeného jednání, které zakládalo jeho správnětrestní odpovědnost, dopustil.
77. Po nabytí účinnosti zákona o přestupcích pojem přestupek zahrnuje předchozí rozdílné kategorie, tj. přestupky a rovněž většinu dřívějších tzv. jiných správních deliktů. Od 1. 7. 2017 tedy došlo k tomu, že přestupky zahrnují mnohem širší množinu jednání. Stále přitom platí, že přestupky nezahrnují disciplinární a pořádkové delikty. V posuzované věci tak došlo k tomu, že jednání žalobce představovalo podle zákona o ochraně spotřebitele účinného do 30. 6. 2017 správní delikt uvedený v § 24 odst. 7 písm. c). Od 1. 1. 2017 by jednání žalobce představovalo přestupek, kterého se prodávající dopustí tím, že při prodeji výrobků nebo poskytování služeb poruší zákaz diskriminace spotřebitele podle § 6. Z důvodu terminologického sjednocení a zjednodušení právní úpravy správního trestání jsou nadále správní delikty považované za přestupky bez toho, že by chování prodávajícího, kterého se dopustil žalobce, přestalo být sankcionováno a považováno za protiprávní. Z uvedeného důvodu nedošlo ani ke změně kvalifikace jednání, které je žalobci kladeno za vinu. Správní orgán I. stupně sice v oznámení o zahájení řízení nesprávně uvedl, že je žalobce podezřelý ze spáchání přestupku podle § 6 zákona o ochraně spotřebitele [namísto § 24 odst. 7 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele z důvodu porušení § 6 stejného zákona], toto pochybení ale opravil v nařízení ústního jednání a předvolání ze dne 16. 2. 2018. Kromě toho, ze správního spisu je zjevné, že si byl žalobce dobře vědom toho, pro jaké jednání je s ním vedeno správní řízení.
78. Námitkami týkajícími se výše uložené pokuty se pak soud pro jejich předčasnost nemohl zabývat, jelikož žalovaná musí o její výši opětovně rozhodnout poté, co jasně stanoví, za jaký skutek (resp. za jaké období jeho protiprávního jednání) je žalobce trestán.

VII. Závěr a náklady řízení

79. Městský soud v Praze tedy uzavírá, že žalobu shledal důvodnou, a proto napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil
80. Soud pak věc v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalované k dalšímu řízení, v němž bude žalovaná právním názorem soudu vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaná se tedy bude zabývat tím, zda je žalobci kladeno za vinu déletrvající protiprávní jednání, a pokud ano, jaká jeho část může být v rámci subjektivní prekluzivní lhůty postihnuta a jaká je již prekludována. Následně zváží, jak tyto závěry promítnout do výše uložené pokuty.
81. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. V řízení úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč, dále odměně za 3 úkony právní služby (§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů – tj.

převzetí zastoupení a písemné podání k soudu – žaloba a podání ze dne 26. 1. 2021] v částce 3 100 Kč za jeden úkon, celkem 9 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a náhradě hotových výdajů za 3 úkony v částce 300 Kč za jeden úkon, celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Právní zástupce žalobce osvědčil, že je plátcem DPH, a proto se částka dále zvyšuje o hodnotu příslušné sazby. Žalovaná je tedy povinna zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce celkem 15 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 12. května 2021

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu